

עין משפט ונר מצוה

לֹא אֶמַּי פִּטְרִי מֵהַלְטָה טוֹמָאָה לְעַתָּה הֲלִיזִי:
לֵךְ בִּי מִיֵּי שֶׁסֶּהֱלַס חֵ:
לֵךְ גַּי מִיֵּי פִּיִּי מֵהַלְטָה מִקּוֹלָת הַלֶּסֶה חֵ:

שיטה מקובצת

א בלע טבעת (בהמה) טמאה כו'. גיב עי' תוספות מנחות ס"ט ע"א: **ב** מבליע טהרה שבו מליטמא שיש חומר בארור **ג** ואע"פ שמיטמא בלא צמיד פתיל אדם שבלעיו טומאה שבתוכו: **ד** ולא כתיב כבוס בגדים וכתיב והאוכל בבית יכבס: **ה** ואוכל דמיטע דלא מטמא: **ו** הרי הן כמותיו בחורב וליטמא. גיב גיבא ברש"י כ"י הרי הן כמותיהם בחיבה וליטמא כו'. תימה מה בכך דמ"מ פריך שפיר: **ז** וי"ל דהרם גמי דחורב טהור. גיב משום דבית הסתרים הוא ע"כ: **ח** מציל על טהרה שבתוכו מליטמא חורב של אדם: **ט** שהיא טהורה בהיסתוב וי"ל דעבידן ק"י:

א נראה דג"ל מבליע טהרה שבו מלטמא ע"י צמיד פתיל ואמ"ס שיש חומר שמיטמא מאוירו אדם שמבליע וכו'.

רבינו גרשום

אדם שמבליע על טומאה שבתוכו מליטמא. כדאמרי' דאכל סמך לשקיעת החמה אע"פ לא מטמא הגוף אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו אע"י שנטמא לאחר שבלע טבעת טהורה שאינה טמאה בתוך הגוף: מה לכלי חרש שאינו מטמא מגבו. כלומר דין שמציל על טהרה שבתוכו שאינו מטמא מגבו: אגן מחורב קאמרין. כלומר ומחורב אינו קל כלי חרש מאדם כשם שאדם מטמא מחורב כך כלי חרש מטמא מחורב ואע"פ"י מציל על הטהרות שבתוכו וק"ו כדקאי טקא. אדרבה כלי חרש מחורב בנחתותא קא אתי כלומר אדרבה כלי חרש חמור שכן מטמא מאוירו שציל על טהרות שבתוכו: בלוע דלמטה מנא לן. כלר' אשכחן שבלעו דרך פיו הטומאה כדאמרין לעיל (האובל) [אבל] בלוע דלמטה שבלעו דרך שתי מנלי טומאה בלועה אינה מטמאה: ומה למעלה שאינו כו'. כלומר מציל מליטמא אחרים שציל על למטה עיכול למטה כו'. כלומר ולא ק"ו כלומר וחשוב כיון אינו דין שמציל שלא יטמא: וכלום עושה עיכול למטה כו'. כלומר ולא ק"ו ולא מדאורייתא ומחמיר רבי יהודה לטמא מיד משום דלין הטומאה צאה להם מכה האדם: **אמר רבא** תרוייהו תנגהי. לאו מטומאה בלועה פריך דרבה גמי כשם קאמר משמע שגם לרבה היה פשוט מתוך המשנה אלא מטהרה בלועה פריך דטהרה גמי מנן כמו טומאה ולמה פשוט לו זה יותר מזה:

בלע טבעת טמאה טובל ואובל בתרומה. בטמא טומאת מת איירי דחרב הרי הוא כחלל ואי לא דטומאה בלועה לא מטמאה לא היה מועיל לו טבילה דהיי דמגע בית הסתרים לא מטמא בנגע במשא מטמא וא"ת ודלמא בטבעת שנטמא צער

(פ"י מ"ח) ועוד אי בטומאת שרץ אם כן לא הויא אלא ראשון והייכי קתני דמטמא את האדם והא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאצ הטומאה: **ב**י קאמר רבה בגון שבצע שתי טבעות. פירש בקונטרס דאי מממתניין ה"א הא דטבעת לא מטמאה האדם לא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת (דף מז:)

והייכא למימר דנטמא במשא שאין משא אלא צמי שהטומאה צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת וא"כ אכילת פרס אלו

אובכנה ביצים כדמפרשין במ"ס עירובין פת חטין כו' דמפקין מארץ חטה שכל הפסוק כולו לשיעורין נאמר: אמר רבא

אתא רבה לאשמועינן: בלע טבעת טמאה טובל ואוכל תרומה לערב. כלומר אע"פ שטבעת

טמאה במעיו: דלא מטמאה ליה. טמאה לטהורה במעיו:

עא:

אמנ מגבו קאמרין מתוכו קאמרין. תימה ו מה נפשך מ"מ

פריך שפיר דליך תעבור הטומאה כיון דגבו טהור וש לומר ודלדס גמי תוכו טהור מניל ואיכא למיעבד ק"ו הכי ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל שאין גבו מניל לחוך צפני הטומאה שבתוכו

מלטמא ו מניל ו (תוכו) על טהרה שבתוכו מליטמא תוכו של אדם שמניל וחוצץ צפני הטומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שניל תוכו על טהרה שבתוכו מליטמא וא"ת כיון דהא דהאדם מניל על טהרה שבתוכו היינו מקל וחומר דכלי חרס א"כ נימא דיו ולא יניל על טהרה שבתוכו מליטמא דהיטע הזכ כמו כלי חרס המוקף צמיד פתיל דמיטמא דהיטע הזכ כדאמרין בסוף הטוקין (גיטין סא:) וליחוש שמה הסיטה אשתו נדה ואילו בתוספת' דההל' (פט"ו) מני צהדיא דלדס מציל על טהרה שבתוכו מליטמא דהיטע הזכ דלאמרו להם בית הלל אי אתם מודים צנליעת טבעת ונכנס לאהל המת כו' אמרו להם בית שמאי לא אם אמרת בטבעת שהיא טהורה ו מליטמא וי"ל דעבדי ק"ו מפריס קטנים המוקף צמיד פתיל דלפילו צלא היקף ו טהורים במשא הזכ לפי שאין צאים כללל מגע לפי שהעור והרוטב (לקמן דף קכד:): **ד**למטה מנא לן. דבלוע דלמטה גמי טהור דממוכה ממתינן דעובר ומה גמי דטמאה היינו מדרבנן כדלקמן ועוד דהשתא ס"ד דרבה מודה צמתי טבעות ומה דלעיל סמך לשקיעת החמה אע"פ לא מטמא הגוף אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו אע"י שנטמא לאחר שבלע טבעת טהורה שאינה טמאה בתוך הגוף: מה לכלי חרש שאינו מטמא מגבו. כלומר דין שמציל על טהרה שבתוכו שאינו מטמא מגבו: אגן מחורב קאמרין. כלומר ומחורב אינו קל כלי חרש מאדם כשם שאדם מטמא מחורב כך כלי חרש מטמא מחורב ואע"פ"י מציל על הטהרות שבתוכו וק"ו כדקאי טקא. אדרבה כלי חרש מחורב בנחתותא קא אתי כלומר אדרבה כלי חרש חמור שכן מטמא מאוירו שציל על טהרות שבתוכו: בלוע דלמטה מנא לן. כלר' אשכחן שבלעו דרך פיו הטומאה כדאמרין לעיל (האובל) [אבל] בלוע דלמטה שבלעו דרך שתי מנלי טומאה בלועה אינה מטמאה: ומה למעלה שאינו כו'. כלומר מציל מליטמא אחרים שציל על למטה עיכול למטה כו'. כלומר ולא ק"ו ולא מדאורייתא ומחמיר רבי יהודה לטמא מיד משום דלין הטומאה צאה להם מכה האדם: **אמר רבא** תרוייהו תנגהי. לאו מטומאה בלועה פריך דרבה גמי כשם קאמר משמע שגם לרבה היה פשוט מתוך המשנה אלא מטהרה בלועה פריך דטהרה גמי מנן כמו טומאה ולמה פשוט לו זה יותר מזה:

בלע טבעת טמאה טובל ואובל בתרומה. בטמא טומאת מת איירי דחרב הרי הוא כחלל ואי לא דטומאה בלועה לא מטמאה לא היה מועיל לו טבילה דהיי דמגע בית הסתרים לא מטמא בנגע במשא מטמא וא"ת ודלמא בטבעת שנטמא צער (פ"י מ"ח) ועוד אי בטומאת שרץ אם כן לא הויא אלא ראשון והייכי קתני דמטמא את האדם והא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאצ הטומאה: **ב**י קאמר רבה בגון שבצע שתי טבעות. פירש בקונטרס דאי מממתניין ה"א הא דטבעת לא מטמאה האדם לא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת (דף מז:)

והייכא למימר דנטמא במשא שאין משא אלא צמי שהטומאה צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת וא"כ אכילת פרס אלו אובכנה ביצים כדמפרשין במ"ס עירובין פת חטין כו' דמפקין מארץ חטה שכל הפסוק כולו לשיעורין נאמר: אמר רבא אתא רבה לאשמועינן: בלע טבעת טמאה טובל ואוכל תרומה לערב. כלומר אע"פ שטבעת טמאה במעיו: דלא מטמאה ליה. טמאה לטהורה במעיו:

בלע טבעת טמאה טובל ואובל בתרומה. בטמא טומאת מת איירי דחרב הרי הוא כחלל ואי לא דטומאה בלועה לא מטמאה לא היה מועיל לו טבילה דהיי דמגע בית הסתרים לא מטמא בנגע במשא מטמא וא"ת ודלמא בטבעת שנטמא צער (פ"י מ"ח) ועוד אי בטומאת שרץ אם כן לא הויא אלא ראשון והייכי קתני דמטמא את האדם והא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאצ הטומאה: **ב**י קאמר רבה בגון שבצע שתי טבעות. פירש בקונטרס דאי מממתניין ה"א הא דטבעת לא מטמאה האדם לא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת (דף מז:)

והייכא למימר דנטמא במשא שאין משא אלא צמי שהטומאה צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת וא"כ אכילת פרס אלו

אובכנה ביצים כדמפרשין במ"ס עירובין פת חטין כו' דמפקין מארץ חטה שכל הפסוק כולו לשיעורין נאמר: אמר רבא אתא רבה לאשמועינן: בלע טבעת טמאה טובל ואוכל תרומה לערב. כלומר אע"פ שטבעת

טמאה במעיו: דלא מטמאה ליה. טמאה לטהורה במעיו:

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

אדם. שמעבד טומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שמניל על טהרה שבתוכו מליטמא משום בלוע: מה לכלי חרס. דין הוא שניל על טהרה שבתוכו שכן יש בו דל קל אחר שאינו מטמא מגבו: **א**טו אגן מגבו קאמרין. מי ילפינן גב אדם מגב כלי חרס דמיפרוך הכי:

מסוכו קאמרין. תוך דלדס גמרין מתוך כלי חרס וכ"ש דקל וחומר אלימא הוא דלדרכה תוך כלי חרס חמור מתוכו של אדם: **ש**כן מטמא מאוירו. צלא נגיעה מה שאין כן צלדס הלךך קל וחומר מה חויר כלי חרס שאינו מבליע טומאה שבו מלטמא מ מבליע טהרה שבו מליטמא אדם שמבליע טומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שניל על טהרה שבו מליטמא הוחיל וקל הוא שאין מקבל חויר האדם טומאה לעולם: **ד**למעלה. דרך פיו כדכתיב (ויקרא יא) והאוכל מנצלמה: **ד**למטה. תחב לו דרך בית הריעי עד שנצלה וכגון שהיה א מחוב צשפופרת ולא טימאו צכניסתו במגע: **מ**נין. שלאחר מכאן לא יטמאנו ו טמא הוחיל ובלוע: **א**לא ע"י מעלה. אם לא יכנס דרך הפה לא יתעכל צמעיס לעולם: **ע**יכול דלמטה רב. צפה אינו מתעכל כל כך עד שיויר למטה: **צ**ריך שהייה. לנמא בגדים שהוא לבוש דכתיב (שס יד) והבא אל הבית יטמא וולא כתיב צכוס בגדים והאוכל בבית יכבס את בגדיו (שס) ומוקמינן לה צמורת כהניס ו לשוהה שיעור אכילה: **ה**אמר צבהמה שאינה צריכה שהייה. שאם נכנסת טעונה כלים הרי הן טמאים מיד דוהבא אל הבית קרינא צבו: ומשנינן למאי הלכא. אמרת אין צריכה שהייה על כרחך לכליס שעליה דהא לאו צת מילצש בגדים היא אלא דרך משוי ודרך משוי אדם גופיה לא צעי שהייה שאם לא היה לבוש בגדיו אלא נטלם על כתפו ונכנס טמאין מיד: **ו**טבעותיו צידיו. צקומו של דרך מלבוש: **ט**מאין מיד. דקרינא גמי צכליס והבא אל הבית: **ה**יה לבוש כליו כו'. הוו לכו בגדים ידיה וכתיב והאוכל בבית יכבס את בגדיו עד שישאה שיעור אכילה: **פ**רס. חצי ככר של עיריז שהוא מזון שמי טעודות והוא שמונה ציגיס כדאמרין צעירובין (דף צב:): **ת**רוייהו סננהי. קושא היא. כלומר מאי אשמועינן רבה: **ט**מאה. טומאת מת וכלי מתכות המיטמאין צמת הרי הן כמת דלמר מר (לעיל ג.) חרב [במדבר יט] הרי הוא כחלל: **ט**ובל לפי שנטמא בנגיעתה קודם צלעה: **ט**ובל ואוכל צפרומה. דמשנצלעה אינה מטמאה: **ה**קיאדס טמאה. דלא אהני ליה טבילת האדם: **ו**טמאסו. שנגעה צו ציגיתמה: **ו**הוא. צשלישי: **ו**שנה. צשציעי: **ה**רי היא כמה שהיפה. טהורה לפי שלא קצלה טומאה מן האדם משצלעה דאי טמאה היכי מצי למימר הרי היא כמה שהיפה הא לא טבילה וטבילת האדם לא מהניא לה. ולהכי נקט הוה ושנה וטבל ואחר כך הקיאה דאם הקיאה קודם טבילה טמאה ציגיתמה צמגעו: **י**י קאמר רבה כו'. דאי מממתניין דקתני צלע טבעת טמאה טובל וואוכל דמיטמא לא מטמיא אלא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא גמע הוא לענין טומאה כדאמרין במסכת נדה (דף מג.) מוידיו לא שטרך צמיס ו גצי טבעת ליכא למימר טמא את האדם במשא שאין משא אלא למי שהטומאה יוצאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הוצ אצל טמא מת אע"פ שהוא אצ הטומאה אין לו משא וטבעת טהורה גמי דתנן דלא מטמיא מחמת אדם גמי טעמא משום דמגע בית הסתרים דלדס לא מטמא אצל טבעת בטבעת לאו בית הסתרים שייך למימר צבו אע"פ שנטמנו צלדס ויהי הן כמנחתין צתיבה וניטמו אשמועינן רבה דטעמא דממתניין משום בלוע היא ואפילו צחרתה לא מטמא:

צריי וי"ל דצתר דההיא דטבעת טהורה מיתניא צמסכת מקולאות שיעורו צמאי ככר האמור צעיריז דבענין מזון צ' טעודות ומנן הסס חזיה לצית המנוגע (שורובין וסס.) **ת**ת חטיס. ואללמא מר (בבכות וסס) שהימה מועטת משל שיעורס (סוכה וסס.) **מ**סיב. דרך הסדינה שהיא נאלמא מרר שאינו פויה איה ואלה (בבכות וסס) הסדיה וז צכסינה שיעוריה ולא צנאלמא צעמדיה והוהן וצא שהוא שהיה צכסילתו יומר (שורובין וסס) מי שהוא מיסב הוא עקוק צכסילה ואינו ערוד צבצרים אמריס (סוכה וסס.) ואוכל בליפתן. שנאלמא מרר (שורובין וסס.)

אמר רבא אתא רבה לאשמועינן: בלע טבעת טמאה טובל ואוכל תרומה לערב. כלומר אע"פ שטבעת טמאה במעיו: דלא מטמאה ליה. טמאה לטהורה במעיו:

מסורת הש"ס

א צכרות מלא. עירובין ד. נגעיס פ"י צ' סוכה ה: **ב** מקולאות פ"י משנה ה, א שס, ד) [מנורע פרק ה], א (ויקרא טו, ו) עין רש"י, ו) צימ מ"י,

גדיון הש"ס

גב' שומאה בלועה דרתנן. עין כלס פ"ח מ"ה:

הגהות הב"ח

א רש"י ד"ה מנין וכו' צמסא. גיב צבמגע צלאה אינו מטמא מכה בית הסתרים ולא הנצמא למה פירש"י דלחורי צמחוב צשפופרת דלמא היא צעלא היא אם אינו מטמא צמסא אחר שטבל כמו דלחורי טטומאה צלעס למעלה: **ב** תוס' ד"ה אטו וכו' דלח"י צלא היקף טהורים. גיב עיין פירש"י פרק ר"ע דף פד ע"ב צד"ה דין הוצ וכן צציק דף כ"ה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א רש"י צד"ה דלמטה וכו' מחוב צשפופרת. גיב ע"י חיר ש"ס: **ב** תוס' ד"ה אטו וכו' צמתי הטומאה שבתוכו מליטמא מניל חור. נמחק מלת חור. וגיב עיין מהמ"ל דמוקף זה ומרשה"ל ו"ל מקיימו היטוי ועיין חרובי הר"ן ומנין מלת מה נפשך דנקטו הסוס צלגוס:

מוסף רש"י

הכנסס לבית המנוגע. צבית המנוגע כתיב והבא אל הבית יטמא עד הערב ולא כתיב צכוס גגדים והאוכל בבית יכבס את בגדיו. צשהה שיעור אכילה ואפילו לא יחלל, מדרכתיב בספייה והאוכב צבית יכבס את בגדיו, את בגדיו עמו שלא דרך מלבושו, אין אלו בגדיו וטמאים מיד, שאף כהן אי קורא והבא אל הבית, ושהוא לבוס כהן צעי שהיה (בבכות מה. וכוני"ו שרובין ד. וסוכה ה.) היה לבוש צבלי. דליקוי לכו גגדים (סס) וכן כולס דרך לישטון קרייין בגדיו ופטקין אלא (שורובין וסס.) הוא טמא מיד. דכתיב והבא אל הבית יטמא, והן שרורין עד שישיהא דכתיב והאוכל בבית יכבס וגו', ודרשין צמאי אין לי אלא אוכל ואוכב, אוכל בלא אוכל, שוכב בלא אוכל, לא אוכל ולא שוכב מנין, מ"ל יכבס בגדיו ריבה, שמי פעמים כתיב יכבס בגדיו, ואם סופנו לרבות הכל מה מ"ל דהאוכל, לתן שיעור לשוכב כדי אכילה, שאין טעון כיסוס בגדים, עד שישאה כדי אכילה, וגופו טמא מיד דהכי כתיב והבא אל הבית יטמא ולא כתיב כיסוס בגדים, והאוכל בבית דהייט שוהה כדי אכילה יכבס בגדיו (סוכה וסס וכוני"ו שרובין וסס.) **א**כילת פרס. חצי ככר שיעורו צו צממיס את העיריז שהוא כולו מזון שמי טעודות ומניו מן קטורה אמת (בבכות וסס) קטורה אמת (בבכות וסס) ד' ציגיס הן מזון טעודה צינונים, פרס לשון פירוסה

ששיעורו צמאי ככר האמור צעיריז דבענין מזון צ' טעודות ומנן הסס חזיה לצית המנוגע (שורובין וסס.) **ת**ת חטיס. ואללמא מר (בבכות וסס) שהימה מועטת משל שיעורס (סוכה וסס.) **מ**סיב. דרך הסדינה שהיא נאלמא מרר שאינו פויה איה ואלה (בבכות וסס) הסדיה וז צכסינה שיעוריה ולא צנאלמא צעמדיה והוהן וצא שהוא שהיה צכסילתו יומר (שורובין וסס) מי שהוא מיסב הוא עקוק צכסילה ואינו ערוד צבצרים אמריס (סוכה וסס.) ואוכל בליפתן. שנאלמא מרר (שורובין וסס.)